

Socialisme og Selvstyre.

Et Par Ord til
Hrr. Rasmussen.

Hrr. Rasmussen!

Tak for de mange gode Ord. De er fremkommet med i »Førova Social-Demokrat«.

Dog maa jeg gøre en Bemærkning til Deres Artikel i Bladets Nr. 27. De synes der at have faaet den Opfattelse, at vi paa Færoerne er bundne fordi vi er Medlemmer af det danske Socialdemokrati.

Denne Opfattelse er forkert. Vi er aldeles fri, og danske Partifæller lægger aldeles ingen Baand paa os. Vi indtager en særlig Stilling indenfor Partiet, netop af den Grund, at vi ikke er Danskere, men Færinger. Der er aldrig blevet dikteret os noget, end ikke er der sagt til os, hvad vi skal eller maa foretage os, vores Stilling er saaledes fuldtud fri og ubunden.

Vor Blad er et Led af den socialdemokratiske Presse i Danmark, men det staar fuldtud til vor Raadighed. Dog skal det redigeres som et socialdemokratiske Organ.

Vi er et ungt Parti her paa Øerne, og trænger som saadant til Støtte. De kender vist en Del til de Vanskeligheder man har at kæmpe med her; det gik jo ikke helt godt for »F F«, endskønt baade De og Hrr. Konoy gjorde Eders bedste. Der mangler meget endnu, inden de færøske Fiskere og Arbejdere kender deres eget Gavn og bedste. Derfor maa vi være glade for, at der er nogen der staar os bi, indtil Folket har indset, at det er deres Pligt at tage deres Sag i egen Haand, og ikke staa kolde, eller ogsaa lade sig bruge som Kassebold af andre Partier.

Vi staar aldeles ikke fjendtlige overfor et Hjemmestyre, men vi maa kræve at samme Styre maa parres med Socialisme, saaledes at det kan blive noget, som alle kan faa Glæde og Gavn af.

De kender Historien, hvordan det er gaaet i forskellige Lande. Til Eksempel Polen. Arbejderne tog fuld Del i Kampen for »Friheden«; men da de samme Arbejdere krævede noget af »Sejrens Frugter«, hvad skete der saa? Nej, ellers Tak, da forraade de Landet, der for var de fineste Patrioter.

Et socialdemokratisk Hjemmestyre er vi ikke bange for; men et Hjemmestyre, hvor de af Madsen-Mygdal saa meget priste »frie Kræfters Spil« er det raadende, der maa de holde os tilgode, at vi ikke saadan uden videre vil kaste os ud i. Lad os derfor se at komme til Enighed med Selvstyrepartiet.

Socialismen og Selvstyre sa mtidig, og ikke først Selvstyre.

Dermest maa vi sige paa Forhaand, at vi aldrig kan indlade os paa Uhyrligheder, hvad Nationalpolitik angaar, men alt maa overvejes, hvad der er til Gavn for den samlede færøske Befolkning. Den finansielle Side maa heller ikke glemmes eller forfuskas.

Kredsorganisationens
Formand.

Nýggjur marknaður.

Millum teirra, og kom á tal við á míni síðstu ferð til Keypmannahavnar, var stórkeypaðurin Kaj Svanholm, id sendur var til Europa av vinmanni sínum, Oberst Penja f. t. valdissharri (diktator) í Bolívu í Suðurameríku. Hesin maður hevði millum annað tað starv, at fyrireika klippiskautsølu til Suðurameríku, serstakliga til Bolívu, har landsnýrið er hugað til at nýta klippisk til føði fyri herin og teir, id arbeíða í kopar- silvur- og gullmánum, sum hetta land eigur í mongd. Sum kunnugt má klippiskurin inniturkast, vera harður sum grót og pakkast í blikk-kassar. Hann skal sendast fob. Liverpool ella cif. Arica, havna-staðurin hjá la Paz, id er hovnðsstaður í Bolívu.

Stórkeypaðurin Kaj Svanholm, id er háttmentaður maður og talar ymis tungumál t. d. fransk, spansk, portugisisk, engils og íslandsk, bjóðar sær til at vera umboðsmaður fyri færøyskar útflyttingsinteressur í Suðurameríku, og betri mána kunnun eftir minum tykki Føroyar ikki fáa.

Føroyskir keypmenn og áðrir, id eru hugaðir at gera útflyttingsroyndir til Suðurameríku bjóðast snúgva sær til mín, har greinligari fæst at vita.

Síðani hitti eg annan danskan keypmann, id spurdi meg um útflytting frá Føroyum av turum fiski til Českoslovakíu (Bohmarland), har stóran prisur fæst fyri hesa vøru, o. n. 88 oyrrir pr. kg.

Teir, id hugaðir eru at royna útflytting av hesari vøru, bjóðast eisini at snúgva sær til mín.

Havn, tann 29. juni 1928.

J. H. O. DJURHUUS,
vyrrettsskafferari.

Spansk — eller ikke Spansk.

Herr. Redaktør!

I et nylig udkommet Blad finder jeg følgende:

»TRANSLATOR-VIDUNDE-RE forekommer ofte i de Tryksager, som fremmede Landes Forretningsfolk sender deres Kunder paa disses eget Sprog. En af de største amerikanske Fabrikanter af Lædervarer onskede efter Verdenskrigen at komme i Forbindelse med spanske Forretninger i Lædervarer og lod, med dette Formaal for Øje, sit Hovedkatalog oversætte til Spansk. Translatoren i Spansk med speciale »tekniske Sprog« var ikke videre heldig, idet det viste sig, at han hverken beherskede det engelske eller spanske Sprog, men søgte at dække Manglerne ved flittigt Brug af en engelsk-spansk Ord-bog. Originaltekstens »This harness is for buggies driven by ladies« (dette Seletøj er til Brug i Enspænder-Køretøjer for Damer) blev i Oversættelsen til Spansk forandret til »Seletøjet er til Brug for Damer, som driver af Væggelus«, idet Oversætteren havde faaet galt fat paa to engelske Ord: driven og bugs. Det første kan opfattes baade som drive og køre, i det andet forvekslede han »buggies« (små Køretøjer) med »bugs« (Væggetoj).«

Nu kunde man nok standse ved Nydelsen af denne fornøjelige »Vittighed« som saadan, navnlig fornøjelig i Sammenligning med mange af Bladenes hjemmelavede ditto, men for mit Vedkommende er der indløben en bestemt Tankeforbin-

delse her, og jeg føler Trang til straks at lufte min derved opstaaede Ængstelse.

De, Herr. Redaktør, har for ikke ret længe siden her i Bladet henledt Opmærksomheden paa den nylig udkomne 2. Udgave af »Føroya adressubók« og som en særlig Fremgang noteres, at man denne Gang har udvidet Bogen med en Afhandling om færøske Forhold paa Spansk, tagende Sigte paa den færøske Klippiskeksports Fremme i spansktalende Lande. Og der melder Ængstelsen sig. Nu risikerer man vel ikke, paa samme Maade som Amerikane-ren, der gennem sit Katalog tilbyder Spanieren Seletøj for Damer, »som »driver af Væggelus«, at Føroya adressubók anbefaler færøsk Klippisk, lavet af Fiskepiger og Lamperog, særlig delikat til Morgenkaffen, el. lign. Jeg kan ikke spansk og aner derfor heller ikke, hvor vellykket dette Translatørarbejde kan være faldent ud, men jeg er som sagt bleven urolig og kan derfor ikke anse det for utidigt at anmode rette Vedkommende om, at underkaste Afhandlingen en fornyet Undersøgelse inden Bogen blev sendt ud i de nævnte Lande, som Reklame for vort lille Samfunds vigtigste Produkt, Livsnerven i vor økonomiske Tilværelse, Klippisken.

Og jeg synes Uroen kan forsvares, naar man husker hvor overmaade skodesløst Udgifterne har behandlet f. Eks. en anden »Forbedring« ved Bogen, nemlig det vedhæftede Føroyakort, der jo ogsaa er solgt separat i meget stor Udstrækning og stadig averteres meget kraftigt. Jeg skal ikke her forsøge en almindelig kritisk Gennemgang af Kortet, endskønt der kunde være Anledning dertil, men det kan være nok at minde om det forkerte Maalestoksforhold som er paaforat dette — 1:200,000 medens Forholdet i Virkeligheden er ca. 1:320,000 — ligesom Fremstilleren tilsyneladende har haft den fejle Opfattelse, at Breddegrader og Længdegrader paa denne Del af Jordkloden maa have noget nær samme Udstrækning. Man fristes til at udbydre, hvorfor Pokker har de Mennesker dog ikke henvendt sig paa rette Sted, Generalstabens topografiske Afdeling eller hvad det nu hedder, hvor de uden Tvivl med stor Imodkommenhed vilde have faaet det fornødne Kortmateriale udleveret ganske gratis — og navnlig paalideligt.

Kortet med sine Mangler og Fejl har nu imidlertid ingen større Betydning, navnlig ikke i Sammenligning med Teksten paa de fremmede Sprog. Der er det man aldrig kan være forsigtig nok, men bør raabe et Varsko i god Tid, og selv om Nærværende kommer frem i en sen Time kunde det næppe skade at man foretog en ny Revision af Stoffet inden den egentlige Udsendelse fandt Sted. Der findes jo ogsaa en vis Forpligtelse overfor saavel Stat som Amtskommune, der støtter Foreta-

gendet med ikke mindre end 4000 (Fire Tusinde) Kroner, et Tilskud, hvis Nødvendighed forøvrigt maa anses for ganske uforstaaeligt ved et Foretagende af saa lukrativ Art, som Føroya adressubók maa forekomme at være. Ved en Sammenligning mellem Annonceindtægterne, der ifølge Prisen maa naa en anseelig Højde, og Fremstillingsudgifterne med alt paaløbende, kan et meget pænt Overskud næppe være undgaet, og desto større maa Forpligtelsen være, at levere et Produkt, som dette Samfund in miniature kan være bekendt, ikke alene overfor Spanien (Sydamerika), men ogsaa overfor baade England, Tyskland og Frankrig.

Ikke-Sprogmand.

Frá útheiminum.

Ríkisligið brúðleyp.

Stutt síðani var eitt brúðleyp í Ungarn, sum miðað gongur orð av.

Ein bondasonur giftist við dóttur ein vørðshaldara.

500 vóru boðin og brúðleypid stóð í 8 dagar.

Tilmatnað fóru: 3 feitkálvar, 4 svín, 400 hosn, 500 kg. av mjóli, 400 kg. av sukri og drukkið var ikki í minna lagið. 2300 litrar ella 18 tunnur av víni gingu.

Ríkisligið vóru hini gomlu 3 daga brúðleypini í Føroyum, sum, tá brúðleypsaffan og fráfaringsdagur vóru víðrøknaðir, stóða uppá í 5 dagar; men tað letur til at Ungverjar einki gava okkum eftir.

Fra det amerikanske Fiskeri.

I en Beretning fra den amerikanske Fiskeriforvaltning, der der omhandler Fangstaaret 1926 —27, anføres, at Fiskeriindustrien i De Forenede Stater og Alaska beskæftigter ca. 190,000 Personer. Værdien af de paa-gældende Virksomheders Besiddelse anslaaes til ca. 210 Mill. Dollars og Værdien af den aarlige Produktion til ca. 109 Mill. Dollars.

Tilførslerne til Havnene, der i Tidsrummet 1920 til 1924 gennemsnitlig androg 170 Mill. Pd., steg til 217 Mill. Pund i 1925 og 233 Mill. Pund i 1926. Denne betydelige Stigning skyldes den tiltagende Efterspørgsel efter Fiskeprodukter, der særlig købes i Form af Fiskefilet osv. Tilførslerne af Kuller, der hovedsagelig bringes i Handelen i denne Form, steg fra gennemsnitlig 73 Mill. Pund i Tiden 1920 til 1924 til 92 Mill. Pund i 1925 og over 94 Mill. Pund i 1926.

»The Canadian Fisherman« meddeler, at man under Kontrol af Fiskerikontrolstationen i Halifax vil paabegynde Tilberedning af en letselgelig frossen Fiskefilet, lavet af Kuller. Filet af Kuller til en Vægt af en Pund lægges ved Hjælp af en særlig Fremgangsmaade i Daaser og bringes i Handelen. Paa disse Daaser staaer anført, at frossen Filet som sædvanlig bestrøet med Tvebak og Panermel kan bages straks. At to den op først er ikke nødvendigt og kan ikke engang Tilraades, da Fisker under Bagningen bliver brunet paa Ydersiden, mens den indvendig vedbliver at være blød og saftig.

Nordmændene om Amundsen.
Oslo.

Vi er nu inde i tredje Uge siden Amundsen og Dietrichson sammen med den franske Flyver om Bord i Flyvebaaden »Latham« forlod Tromsø. Ængstelsen for den berømte Polarforsker og hans Kammerater stiger fra Time til Time, men endnu har man ikke helt opgivet Haabet. Amundsen har en Gang tidligere været erklæret død, forsvundet i Polarhavets Ismasser, men pludselig en Dag — 21 Dage efter at han var fløjet ind over Isørkenen — vendte han tilbage med alle sine Mænd i god Behold.

Det er alle Nordmænds Haab, at kun et lignende Uheld, som den Gang ramte Amundsen, ogsaa denne Gang er overgaaet ham.

En Række af Norges Polarforskere med Otto Sverdrup i Spidsen har udtalt sig til Pressen om, hvorvidt Nobiles Luftskibsekspedition var forsvarlig udrustet saavel hvad Besætningen som Materiellet angaar. Saa godt som enstemmig fordommes den Letsindighed Italienerne har lagt for Dagen, og den Katastrofe, som utvivlsomt indtil nu har kostet 10—12 Mand Livet, viser bedst, at General Nobile og hans italienske Hjelpeere har vovet sig ud i noget, de intet som helst Begreb havde om.

Professor Finnur Jónsson.
Æresborger i sin Fødeby.

I Anledning af Professor Finnur Jónssons 70 Aars Fødselsdag, har hans Fødeby, Akureyri, ud-nævnt ham til Æresborger. Paa Borgmesterens og Byraadets Vegne overrakte Minister Sveinn Björnsson ham et kalligrafet »Æresborgerbrev« ved en lille Festlighed i Ministerens Bolig. Til Stede var foruden Professor Finnur Jónsson og Frue, bl. a. hans Broder, fhv. Minister Kle-mens Jónsson og Frue, som for Tiden opholder sig i København.

Fiskiskapurin. Útróðurin her í Føroyum hevur ikki skaðað stórt síðani várróðurin helt nppat. Av kalva er fingið eitt sindur her og har; men tað ger ikki miklan mun. Síldaveiðan hevur verið so nær sum eingin.

Fyri stuðnum við Eysturlandið tykist nakad av fiski at vera. Fyri 14 dogum síðani høvdu skip verið inni á Seydisfirði og landað 10 til 12000 og fingið 38 til 40 ísl. oyr. fyri kiloíð. Hetta var góður prisur, og tað má tykjað logið, at Íslendingar bjóða so miðli, meðan eingi boð eru frammi uppá klippisk her. Hovjurn boðar tað frá. Man prisurin fara at vera góður seinni?

Seinni er frætt frá góðum fiskiskapi við Eysturlandið, og fleiri skip hava verið heima við góðari veiðu.

Frá Grenlandi eru komnir tíðindi um tilikin fiskiskap, sum eingin veit frá at siga. 20,000 fiskar í eina viku ella 19,000 í 11 dagar er nærum ótrúligt. 20,000 í 6 arbeíðsdagar til 16 manns, t. e. gott 3000 á dekk um dagin.

Vit hugsa okkum bert arbeíðið við at gera hesa fiskaragvuna til og fáa hana í salt umframt at draga hana á dekk — Itta ver er at har bert er 20—30 fve, vatn. Dagur er jú altíð hesa árstíð, og svøvn kunnu hesir menn ikki hava fingið miðlið av hesa vikkum. Hetta hevur verið eitt hart slit. Hevði nú bert úrslitið verið eftir slitnum. Tað er gott at fáa nógvan fisk heim; men tað varur ikki míni minni um at fáa smikið fyri veiðuna, at bæði útgerðarmenn og fiskimenn liva væl av tí. Fiskimaðurin hevur í hes